

Nro. 41. és 42.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Augustus 14-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

B é t s.

Ennek a' Csász. rezidentziának leg nagyobb di-
sze, féltő szemefénye, és határ nélkül való tiszte-
letre méltó édes anyja Császárne's Királyné Eö
Felsége egynéhány hetekig való távolléte után,
a' közelebb múlt pénteken, délben 12 és 1 óra
közt, a' Bétsi Publicumnak közönséges öröme,
a' társaságában vólt Leopoldina fő Hertzeg Asz-
szonnyal, Fels. Urunknak második szülött ked-
ves leányával, szerentséssen vissza érkezett, és
néhány óráig való itt mulatása után Fels. Férjé-
hez a' Laxenburgi Csász. nyári mulató reziden-
tziába utazott. — A' következett napon mind
Császárné Eö Felsége, mind Felséges Urunknak
kedves testvér öttsei, *Albert Szakszóniai Királyi*

és Tesséni Hertzeggel együtt Bádenbe, a' hol fürdés kedvéért Császár Eö Felsege egynéhány hetektől fogva mulat, mentek ebédre. —

Noha ezen a' nyáron a' fürdésre és fürdőszemelyekre nézve, nem igen kedvező volt az időjárása; mindazáltal sok esztendőtol fogva nem volt azon Austriai orvosló fürdőben annyi vendég, mint az idén, melly igen nagy hasznokra szolgál az oda való lakosoknak. A' leg alább való szobáért is minden 24 órára két három forintot kell fizetni, három négy forintos ebédrel tsak félig lakik az ember jól, egy pár tsirkétskét három forintnál alább meg nem lehet venni. Valamint itt, úgy Bádenben is minden igen drága, még is száma nints a' sok vendégnek, a' kik rész szerént mulatságért, rész szerént a' fürdővel való élesre nézve szoktak oda gyűlleni. Délben a' szőlőkert közt lévő szép sétaló helyen, az úgy nevezett parkban, dél után a' városon kívül lévő Heléna nevezetű kafféháznál 's annak kies környéken, este a' kassinóban, és az oda való teátrumon mulattyák magokat a' vendégek. — A' sebes és beteg katonáknak számokra is rendeltetek ott fürdöhelyek, és reájok nézve is a' természetnek megbetsülhetetlen ajándéka az oda való fürdő. — Nyárban, kiváltképen mikor meleg az időjárása, hasznosabbak az oda való fürdők, mint az esztendőnek egyéb részeiben.

Magyar Ország.

Az Esztergomi Erseki Kaptalannak egy igen érdemes és hasznos tagja, Fő Tisztelendő és Méltóságos *Arady János* Dulcinai Püspök, Esztergomi Kánonok, 's Apostoli Fő Notarius, mosta-

nában meg halálozván, az oda való szükölködő szegényeket, árvákat, özvegyeket, és szegény tanuló ifjakat mély szomorúságba ejtette. Ennek a megbóldogúlt nagy hazafinak érdemei az egész Magyar Hazában tudva vannak. — A' Váczi Siketnéma nevendékek is nagy mértékben tapasztalták az ő jóltévőségét, a' ki a' mineralogiának nagy kedvellője és betsüllője lévén, 's a' hazánkban találtató betses köveknek öszve szedésére minden esztendőben kijárván azokat kivaléroztatta, eladatta, és az azokból keresett hasznót a' Váczi Siketnémaknak neveltetésekre 's hasznokra fordította.

Magyar Hazánknek számos orvos vizei közt nem utolsó helyet érdemel Tek. Ungvár Vármegyében a' *Szobránczi*, mellynek szaga kénköves, ize sós, és mind a' gyomor tisztításra, mind az álomhozásra igen alkalmas. A' gutaütött, köszvényes, öszvesugorodott tagú, és sebes emberek is sok hasznát tapasztalják azon fürdőnek. — Erről az orvos vizről egy szép tudósítást küldött hozzánk egy derék és vitéz hazánkfia a' Duka nevet viselő Magyar gyalog Regementnek egyik első Kapitánya Titt. *Ritzko Mihály Úr*, a' ki az utolsó Frantzia háborúban, nevezetesen az Aspern mellett történt véres tsatában, bal karján kapott sebének gyógyítása végett azon fürdőbe menvén, több ott lévő Cs. K. hadi tisztekkel, és köz emberekkel együtt annak gyógyító erejét vóltaképen tapasztalják, a' kikhez azon fürdőnek és környeknek ura Tekint. Nemzetes és Vitezlő Szentmiklósi és Ovári *Pongrácz János Úr* több Tekint. Vármegyéknek törvényes fő birája, és mind ösi, mind tulajdon virtusaival tündök-

lő nagy lelki hazánkfia igen sok barátsággal és jótéteménnyel viseltetik. Nevezetesen a' múlt Julius 18-ik napján erántok olly parantsolatot adott ki, hogy minden ott lévő Cs. K. tisztek és Marsfiai szabadon és minden szokott taksa fizetés nélkül élhessenek azon földövel, melly kegyességér, a' több tiszteknek nevekben az említett Kapitány ír meg is háálta, és a' Magy. Kurir levelei által a' két Magyar Hazában is közönségessé tétetni kívánta, mellyet mi is nagy örömmel és egész készséggel végbe vinni szoros kötelességünknek tartottuk.

Északi Német Ország.

Wesztfalia Országának, mellyel a' volt Hannoverai Val. Fejedelemség is öszve van már kötve, következő nevezetes városi vannak, úgymint *Kasszel* 20000 lakosokkal, *Magdeburg* 26000-rel; *Braunschweig* 27000-rel; *Göttinga* 30000-rel; *Halberstadt* 13000-rel; *Marburg* 5500-al; *Osnabrück* 8500-al; *Paderborn* 5600-al; *Stendal* 5000-rel; *Hildesheim* 11000-rel; *Helmstaedt* 4500-al; *Halle* 14500-al; *Minden* 7300-al; *Münster* 4000-rel; *Nordhausen* 8600 al; *Eisleben* 5000-rel; *Mühlhausen* 9000-rel; *Quedlinburg* 10500-al; *Schmalkalden* 5000-rel; *Wernigerode* 5000-rel.

A' Wesztfaliai Izraeliták Consistoriumának előülője *Jakobson*, a' ki a' volt *Wolfenbüttel* herczegségnek egyik városában *Sesenben* tulajdon maga költségén egy igen szép templomot építtetett, a' múlt Julius 17-ik napján szenteltette azt fel, nagy számmal odagyült minden rang-kár-és valóságos embereknek, 's különösen 45 egyházi személyeknek jelenlétekben. A' mint *Braun-*

schweigból írják, soha sem vólt Sesenben annyi ember, mint azon alkalmatossággal. Ennek az együgyü de tsinos és szép templomnak építésére 54 ezer tallért költött a' nevezett tudós Izraelita; azon kívül 50 ezer tallért ajándékozott annak fenn tartására, és azon oskolára, mellyben minden vallásbéli szegény sorsú gyermekek neveltetni és taníttatni fognak. — Ennél szebb emlékeztető oszlopot soha sem állíthatott vólna fel ez a' nemes gondolkozású Izraelita.

Witte Károly, az a' 10 esztendő's deákotska, kiról a' múlt pénteken költ Magy. Kurirban emlékeztünk, fél esztendőtől fogva, a' Lipsiai Királyi fő Oskolában tanúl, a' Weimári és Gothai Hertzegei udvarokat is meglátogatta, magat a' Görög, Olasz, Anglus, Frantzia és deák nyelvekben meg vizsgálta, és sok ajándékot kapott. — Úgy hallatik, hogy a' Német Országi Tudósoknak atya *Wieland* erről a' természetnek remek munkajáról, erről a' tsudálatos gyermekről egy írást fog ki adni, melly annyival kivanatosabb dolog, mivel az illy időnek előtte meg ért gyümöltreől keveset szokott a' Publicum tartani.

A' Holstein-Augustenburgi princz, a' meg bódogúlt Svéciai korona örökösnek egyik testvér bátyja *Friderik Károly Emil*, nyólcz esztendőtől fogva Lipsiában lakik, és minden gyönyörüséget a' tudományoknak gyakorlásában, a' tudós emberekkel való társalkodásában, és a' leghasznosabb könyveknek olvasásában tölti el. Szélessen ki terjedt tudományára, és emberséges vóltára nézve mindenek szeretik és tisztelik. Ifjuságában Austriai hadi szolgálatban vólt, azután a' Dániai szolgálatba lépett, és egy regementnek tulajdo-

sávát tétetett. Most meg bődögült testverének véletlenül történt halálán való szomorúságának elhárítása végett a' Lauchstaedti fürdőben tölti idejét.

Anglus minister Perciválnak azon beszédjére, mellyet ő, a' nemzet vigasztalására, a' Parlamentumnak utolsó ülésében tartott, és a' mellyben a' többi közt azt mondotta, *hogy soha sem volt Anglia gazdagabb, és bődögőbb, mint a' Pittzák ellen való háború alatt*, egy Német Országgi írásban különös jegyzések találtnak: „Nagy Britannianak Status adossága, mellynek interesse a' múlt 1809-ik esztendőben 21 milliom font sterlingre (231 milliom forintra) ment vala, 500 vagy 6. 0 milliom font sterlingre megyen. Hogyha ez az öt, (vagy 625 milliom font sterling, vagy 2200 milliom laubtaller, vagy karolin (egy laubtaller 2 fl. és 16 krajtzárt teszen) egy rakáson volna, vagy lehetne, és szorossan egymás mellé egyenes lineába tétetődne, 1520 geographicus mértföldre nyúlna ki; következésképen, a' Páris és London közt lévő és 75 mértföldre menő utat másfél lábnyomni szélességre egészen bé fedezné, (ha Párisból mindenütt szárazon lehetne Londonba menni). Arannyal meg rakva 2604 mértföldre nyúlna ki annak linéája, ellenben laubtallérral meg rakva 9547 mértföldre menne, és kettzer övedzene bé a' földkerekségét. Ez az Angliai nemzeti adosság, ha krajtzárokká váltatódna fel, az egész föld kerekességét, a' mennyire tudniillik a' száraz föld kiterjed, egészen bé lepné. Egy más tudós másképen számlálta ki ezt a' nemzeti adosságot, és azt írja, hogyha az bankó tzedulákkal váltatódna fel, 64453 mázsát

nyomna, és másuva való vitelére hat vagy hét-ezer ló kivántatna, és minden lóra 10 mázsa papiros esne. — Egy harmadik tudós akként vetette fel az Angliai nemzeti adosságot, hogyha valaki aranyban akarná azt ki olvasni, 's minden nap 18 óráig ülne, és minden szempillantásban 100 gvinét olvasna fel, tizenkét és fél esztendő kivántatna annak felolvasására.

Frantzia Birodalom.

Az Eszlingeni Princz Marsal *Masséna*, a' Ciudad Rodrigoi erősséget, melly az ostromlás alatt nagyon meg rongáltatott, meg igazítani, 's a' kormánya alatt lévő Fr. Armádiával Portugalliába bé nyomulni, és az országnak határán lévő Almejda erősséget bé keríteni igyekeznek. Melly miatt az ott táborozó egyesült Anglus és Portugallus katonákból allo armádia fő vezérének, Lord *Wellingtonnak* vagy meg kell vele ütközni, vagy magát hátrább vonni. — *Almejdanál* erősebb vára Portugalliának nintsen, mellyet ha meg vehetnek ostrom által a' Frantziak, azután senki ellenek nem álhat azon országnak meg hódoltatásában. Ennek a' várnak bástyái mind négy szegeletü granitkövből vannak építve.

A' Stockholmban Janius 20-ik napján a' felzendült néptől megöletett Gróf *Fersennek* néhány esztendővel ennekelötte Párisban múltván, megjövendölték, hogy ő a' zenebonaskodó néptől fogna megölettetni. Be is tellyesedett ez az előre való látás.

A' Frantzia Monitörnek 29-ik Juliusi darabjában különbkülönbféle hírek olvastatnak Spanyol Országról, mellyek közzül legnevezeteseb-

bek a' következendők: „A' Kadiksz előtt való
 ostromló intézetek erőssen mennek előbbre, leg-
 közelebb a' nehéz és mozsár ágyúkkal is ostrom-
 molniatni fog. — A' 2-ik és 3-ik Fr. osztály sere-
 gek, mellyek az Estremadurái tartományban tá-
 boroznak, gyakorta üstökbe kapnak az Anglu-
 sokkal és Portugallusokkal, egytsapat Frantziák
 60 lovas Portugallust aprítottal öszve Badajoz mel-
 lett, és nyolcz vagy tíz ezer darab juhot hajtottak
 el. — General *Loze*, a' Manchai és új Kastiliai
 tartományokban lappangott, és többire haram-
 jéllból állott marczenseket többite mind öszve
 vagdaltatta. — General *Sachet* Tortosa ellen mar-
 sirozik oíly feltétellel, hogy annak erősségét os-
 trom alá rekeszsze. — Az Asturiai és Galliciai
 tartományokban néhány ezer főből álló harom-
 ja sereget gyűjtöttek öszve és a' Biskájai tenger
 partnál szállítottak ki a' szárazra az Anglusok.
 — Az Eszlingeni printz (*Marsal Masséna*) az
 Angliai ármadiának fekvését megkémléltette, 's
 arról tudósítatott, hogy *Lord Wellington* az Al-
 mejdi erősségben Portugallus örzökatonákat ha-
 gyott, hogy ő magát vissza vonta légyen, és hogy
 az ármadiájánál lévő Spanyolokat minden tsatában
 előre állítja és küldi. — Egy megkémlélés alkal-
 matosságával, egy Frantzia granatiros kompá-
 niat 400 Anglus lovasok körül vévén, annak ve-
 zére Kapitány *Gouache*, négyszegü lineába álli-
 totta a' magacít, 24 embert az ellenség közzü
 megölt, 20 lovat el fogott,

Nagy Britannia.

A' 10-ik Juliusi Londoni közönséges újság
 levelek így szólnak: „Napkeleti Indianak Fran-

tziákhoz tartozó két szigetjéi, úgymint *Isle de France és Isle de Bourbon* sok kárt okoznak Angliának, a' mennyiben mind a' kettő menedekhely gyanánt szolgál a' Frantzia zsákmányozó hajóknak. A' Borbóniai szigetet ugyan a' mieink el foglalták; de mivel az oda való számos lakosokkal nem bírtak, 's őket zabolán nem tarthaták: kentelenek vóltak azon szigetet oda hagyni. Méltó, sőt szükséges vólna, hogy a' mi fő kormánysházánk intézeteket tétetne e' két szigetnek el foglalására. — Az elsőbbnek, tudniillik *Isle Francenek* sok betses termései vannak, ennek fellette, egynéhány milliomot erő jószágok találtnak abban, a' mellyeket néhány esztendő alatt a' Frantzia zsákmányozó hajók az Anglus kereskedő hajóktól el rablottak. — Az *Isle de France* szigetben négy Frantzia fregatok tanyáznak, és olly sebes evezők, hogy azokat a' mieink utól nem érhetik.

A' Frantziáktól által szökött *Sarrazin* Generál, a' kit az Anglus ministerek spiönnak tartanak, és veszedelmes embernek lenni hiszik, Amérikába menni szándékozik. — Mielta Londonban tartózkodik, senkivel sem vólt nekie magánosan beszélni szabad.

A' Ciudad-Rodrigo-i erősségről következő módon szóllottak a' Londoni közönséges újság levelek a' múlt Julius hólnap kezdetében: „A' Ciudad-Rodrigo-i katona őrizet magát derekassan védelmezi, gyakorta kitsapott az ostromló ellenségre, 's annak tüzelését még eddig jól viszonozta. — Egy illy derék katona őrizet megérdemlené, hogy Lord *Wellington* segítségére menne, 's azt az ostrom alól felöldözná, melly-

hez ő semmi kedvet nem mutat. Hogyha ez az erősség el foglaltatik, azon 30000 főből álló hadi sereggel, melly ekkorig a várat ostromlotta, a' Marsal *Massena* armadiója meg-erössödik, és Lord *Wellington* bizonyosan fel fogja keresni, és megtámadni.

Admiral *Strachan* egy jó hajósereggel napkeleti Indiába küldetett, a' mint a' Londoni politicusok vélekednek, vagy a' Frantzia Országhoz tartozó *Ile de France* sziget, vagy Batávia ellen. Öt gyalog regimentet szállított hajóira, a' kikkel öt, vagy nyolcz ezer Indusok fognak össze kaptsolatni. — A' volt Orleansi Hertzeg Kadikszba küldetett Londonból, de mi végre, meghatározni nem lehet. — Még ekkorig nem ostromlották a' Frantziák azon erősséget, batteriaikat ahhoz közel nem vihetvén. — Ennek az erősségnek őrizete 7000 Anglus, 1500 Portugallus, és 14000 Spanyol katonákból áll. — A' Sziciliai szigetben lévő hadi nép 13000 Anglus, és 2000 Sziciliai fegyveres emberre tétetik.

A' Londonba küldetett, és egy ideig ott mutatott Persiai követ, onnan vissza hivattatván, a' Királytól és Királynétól elbutsúzott. A' Király egy hegyes törrel ajándékozta meg őtet, mellynek markolatja gyemánt kövekkel volt kirakva. — A' Királynétól is sok szép ajándékot nyert.

Nem régiben egy fontos munkátska adatott ki Londonban Nagy Britanniának népességéről, és az ehhez tartozó nevezetesebb tárgyakról. Ezen írás szerint *Anglia Ország*nak népessége 8 milliom, és 801223 lélekre, *Skótzia*nak egy milliom 700000-re; *Hyberniá*nak vagy *Irrlandiá*nak négy milliomra; *Walésiá*nak 541000-re megyen. — London-

ba 10000 ökröt; 779000 juhöt és barányt; 210000 szopos borjút, 200000 sertést; 60000 szopos malatzot; hat milliion 280000 pint tejet és tejfelt; egy milliion 113500 hordó sert; tizenegy milliion 146782 pint égetbort; 32500 tonna bort; 16 milliion 600000 font vaját; 21 milliion font sajtot, és 14000 hajó stokfist, vagy tökehalat emesztenek meg esztendőnként. — Londonban 502 templomok és kápolnák, 4050 közönséges oskolák, 10 tudományokat és szép mesterségeket gyarapító társaságok, 122 szükölködő szegények háza, 17 ispotályok, és 764 baratságos tarsaságok találatnak; alamisnában 75000 font sterling osztatik ki esztendőnként. — Mintegy 2500 ember vitetik esztendőnként a' birák eleibe; két milliionra megyen a' lopott pénz és jószág. — Ezeken kívül 18 tömlözt, 5204 serház, és 3000 olly titkos házak találatnak Londonban, a' hova a' lopott portékák vitetnek; 1000 szolgálat nélkül való férjfi és aszszony tselédek, és 20000 olly emberek kelnek fel reggel Londonban, a' kik nem tudják mivel éljenek azon napon.

Olasz Ország.

Rómából, az oda való tudósítások szerént, már minden idegen nemzetbéli szerzetesek elutáztak, a' Skotziai és Hiberniai születésűeket ki vévén, a' kik a' még most is tartó háború miatt honnyaikba vissza nem mehetnek. — A' múlt Junius 15-ik napjától fogva semmi szerzetes köntöst nem lehet ott látni. — A' külső nemzetbéli apátzák, rész szerént gyalog, rész szerént szekereken mind eltávoztak, minekutánna sok alamisnát nyertek volna a' Publicumtól.

A' 25-ik Juliusi Nápolyi tudósítások követ-
kezendő tárgyakat foglalnak magokban: „A'
Messinai szoros tengernek mind a' két partján
sok hadi nép, batteriák, és sántzok vannak, és
már egynéhány apró tsatazás is esett a' két ellen-
séges seregek közt. — A' tenger mellett sok mo-
zsár ágyuk, haubitzak, és golyobis tüzesítő ke-
mentzék vannak. — A' szárazra való kiszállás,
minckutánna mindenek elkészültek, sokára nem
halad. Minden Anglus és Napolyi hajók közt
ekkorig esett tsatákban vitézi módon viselték ma-
gokat az Olasz seregek, 's jó egységben és ba-
ratságban élnek a' Frantziákkal. — Gyakorta
mustrálja őket *Joachim* Király: még most is sok ha-
di eszközökkel és eleséggel rakott szállító hajók
mennek Scillába. Nápolyban, és Castell a' Maré-
ban még most is sok ágyuzó salupók készittetnek.

Midőn a' múlt Julius 7-ik napján a' Piacēi
táborhelyben a' Lamarque General 10000 főből
álló osztály seregét a' Nápolyi Király még mu-
strálta, és olly gondolattal lett volna az ellenség,
hogy a' Frantzia és Nápolyi egyesült seregek Szi-
ciliába ki szállani igyekeznének, nyolcz ágyuzó
hajókat küldöttek ki Messinából. Ezt látván a'
Nápolyi Király, az Anglus hajókat egy ágyú lö-
vés távolyságra engedte menni, 's akkor három
tábori ágyúkból lövetett azokra, mellyeknek se-
bes tüzét az ellenséges hajók ki nem állhatván
magokat vissza vonták.

A' múlt Julius közepében 14 napokig tartott
napnyugoti szélveszek a' Calabriai kikötőhelyek-
ben öszvegyült hajóknak ugyan keveset árthat-
tak, de a' Szciliába való kiszállást megakadá-
lyoztatták. E' miatt nem lehetett a' Messinai

szoros tengerben is az ellenséget megtámadni. — A' Messinában lévő Máltai kereskedők elhitetvén azt magokkal, hogy *Joachim Napoleon Napolyi* Király a' Szicilia Ország ellen való expeditiójában szerentsés fogna lenni, minden portékaikat hajókra rakták, 's Máltába küldötték. — A' Sziciliában lévő Anglus hadi és hajóseregek nagyon vigyáznak, a' legkissebb lármára is fegyverhez nyúlnak, és megváltoztatták tábor helyeket.

Török Birodalom.

Widdinnek, Bulgaria nevezetes városának és Dunára fekvő erősségének birtokában még most is a' Muzulmannok vannak, és az az Orosz hadi sereg, melly annak ostromlására és meg vételére küldetett, onnan magát vissza húzta. Néhány maganos levelek azt hirdetik, hogy ez az Orosz sereg, az azon környéken fekvő Török sereggel gyakran tsatázott.

A' Widdini levelek szerint egy fermánt, az az, Császári parantsolatot küldött *Mahmud* Császár a' nagy Vezér armádiájához, mellyben a' muzulmann katonákat öseiknek vitézségekre serkengeti, 's őket a' régi török seregeknek hadi virtusaikra, 's másokonn vett győzedelmeikre emlékezteti. Egyszersmind arra inti őket, hogy minden történetekben bátran és vitézi módon viselleyék magokat, melly nélkül nemtsak a' Fényes Portának régi fényessége, hanem a' Mahomet Próféta vallasa is homályba boritatna, és vészedelembé ejtetne. — Minden Európai és Asiai Basakhoz újabb parantsolatot küldött az eránt a' Császár, hogy kéttzeressen, sőt háromszorosan is állítsák ki a' reájok esett katonaságot, és mi-

den halasztás nélkül küldjék azokat a' nagy Vezér táborába.

A' Juniusi Constantzinápolyi tudósítások azt tartják, hogy a' Kapudán Basa, az az, a' Török fő Admirál, a' kormánya alatt lévő hajóse-
reggel, az Orosz hadi seregeknek szemén való tartására, és hadi előmeneteknek meg akadályoztatására, a' Duna torkához evezni szándékozik. Az ott, tudniillik Constnatzinápolyban lévő Anglus követminister *Adair* Úr, a' ki változó egészsége miatt hazájába menni szándékozik, sok betses ajándékot kapott az uralkodó Zultántól. Helyette Canning vólt Anglus minis-
ternek testvér öttse fogja hazájának dolgait a' Fényes Portánál folytatni, a' ki ekkorig az *Adair* Úr követségébéli Cancelláriájában első titoknoki hivatalt viselt. / Central University Library Cluj

Harmadszori Hiradás.

*Spanyol fajta Juhok és Kosok licitációjára éránt
való Hir-adás.*

Buda Eörsön, a' Királyi Koronához tartozó Ó Budai Uradalomban, T. N. Pest Vármegyében, Budától egy óránira lévő helységben, fog-
nak e' folyó esztendei Augustusnak, vagy is Kis-Aszszony Havának 28-dikán 120 darab Juhok, 250 egy, és két esztendő a' szaporításra alkalmas kosok, 25 Jerke, és 50 Kos-Bárányok, melyek átaljában mind eredeti (originalis) Spanyol Kosoktól, és Spanyol fajta leg-szebb Juhoktól származtak, közönséges kótya vetyén avagy licitáción el-adattatni. A' kiknek tehát a' vétel-
hez kedvek vagyon, ne terheltessenek a' meg-irt

napon reggeli 9 órakor, Buda-Eörsön az Uraság Juhász-Házánál meg-jelenni. Ó Eudán Szent Jakab Havának 12-dikén 1810.

Hiradás.

A két Magyar Hazához intézett.

Azt a' foggyógyító tinkturáról való tudósítást, mellyet a' Magyar Kurirnak 5-ik és 6-ik szám alatt költ darabjában, a' múlt Junius 12-ik napján mind a' két Magyar Hazában ki hirdettetett vala, közönségesebbé tenni kívánván annak találója és készítője, tulajdon írása modjával ujobban le írta egynéhány ezer példában kinyomtatta, és hogy azoknak egy részét a' mai napon költ kurir mellett széllyel küldjük, bennünket meg kert. Mi annyival szivesebben és nagyobb készséggel tellyesítjük ezen jó hazánkfia kerését, mivel azon foggyógyító szerre nem tsak a' Magyar Kurir tisztelt olvasóinak, hanem másoknak is, sok ezereknek, a' kik ezen közönséges nyavalyával küszködnek, nagy szűkségek vagyon. Ennek a' már sok tapasztalásból jónak találtatott orvosló szernek olly nagy kedvessége van a' két Magyar Hazában, hogy a' múlt Juliusban tartatott Bétsi vásárban egynéhány száz portiót vettek annak szerzőjétől a' Magyar és Erdély Országi kereskedők, 's azt ohajtyák, hogy a' két hazának nevezetesebb városaiba küldene le. Az alább irt is sok helyekről, és sok úri személyektől vett e' tárgyra nézve levelet, de mivel annak készítése időt kíván, még eddig sohova sem küldhetett, annak készítésében most foglalatoskodik leg szorgalmasabban. Azt sem halgathatjuk el, hogy

a' legközelebb múlt Bétsi vásár alatt, még a' Német Országi kereskedők is sok portiót fel szedtek.

Néhányan azok közzül, a' kik ezen fog orvosló szerrel már éltek, két jegyzést tesznek. Elsőben, hogy azt, annak tsipősége miatt addig mig kívántatna, a' szájokban nem tarthatták, hanem kéntelének ki köpni. Másodszor, hogy a' rendelés szerént a' beteg fogaknak ebben a' tincturában fürödni kellene, azok pedig, a' kiknek felső fogaik fáznak, azt nem mivelhetik. — A' mi az elsőt illeti, azon könnyen lehet segíteni, ha a' kalánba öntött tinctura egy kevés tiszta friss vízzel meg elegyítették, 's illy módon a' legérzékenyebb inyü személyek is lassan lassan hozzá fognak szokni. A' másodikra azt jegyzi meg ezen szerkészítő, hogy azok, a' kiknek felső fogaik fáznak, a' tincturába vagy gyenge vásznatskát, vagy gyapotot mártsanak, 's avval mossák fájos fogaikat. Minekutánna ezt miveltek, és a' porral is meg dörgölték volna fogaikat, tiszta friss vízzel öblítsék ki szájokat.

Azok, a' kik ezen fog orvosló szerrel élni kívánnak, légyenek egy kevés várakozással, az azt készítő úr, mihelyt egyéb foglalatossági mellett elegendő tincturat készíthet, Hazánknak nevezetesebb városiba bizonyossan le fogja küldeni.